

Wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w Drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

N° 25.

Kwartalnie kosztuje złr. 4 Konw. Mon. miesięcznie złotych sześć.

WTOREK 1 Lutego 1848 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzien godzina	Bar. do 0° R. w mtar. paryz.	Step. ciepła podl. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Stan atmosfery	Zjawiska niepowtarzające i rzadkie uwagi.	
29	6 27 10.	35	-20.	0 0	30	Wschodni słaby	Pogoda
	2 9.	48	-11.	5 0	70	Wschodni
	10 9	65	16.	8 0	45	Wschodni
30	6 9.	39	-19.	0 0	33	Mgła.
	2 7.	69	8.	6 0	93
	10 6	85	13	6 0	57

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

KOMITET

Ustanowiony do żywienia Ubogich w Krakowie

Zawiadamia litościwą publiczność iż z dniem 1 Lutego to jest we Wtorek rozpoczyna się w Re-fektarzu OO. Franciszkanów o godzinie 11^{1/2} rozdawanie żywności i chleba ubogim; w roku bieżącym szczególniejsza bacność zwróconą została na wysledzenia istotniej potrzeby i tym tylko karty upoważniające do pobierania żywności i chleba wydane zostały którzy żadnego sposobu do utrzymania się nie mają. Dla innych zostają bilety kupne, które jak w przeszłym roku sprzedawane będą codziennie z wyjąciem dni Niedzielných i świąt w handlu W. Bochenka. Porecja żywności i chleba kosztować będzie gr. pol 7 żywność zaś bez chleba gr. pol 4

Kraków dnia 29 Stycznia 1848 r.

Prezydujący
Fr. Wężyk.

— Wiedeń 20 Stycznia. —

Jego Ces. Wysokość Arcyksiężę Palatyn przybył do Wiednia i jak slychać ma tu zabawić przez ośm lub dziesięć dni.

Niedawno mianowany Ces. kr. feldmarszałek Porucznik i dowódca dywizyi w Tarnowie w Galicyi Baron Wachenheim w przejeździe udając się na miejsce swego nowego przeznaczenia, tu zarchorował i d. 16 stycznia zmarł na płucową chorobę w 61 roku swego życia. Obadwaj Ces. kr. Feldmarszałkowie porucznicy; Karol książę Lichtenstein, i hrabia Schlick dla choroby oczu otrzymali urlop na czas nieograniczony.

— Dnia 21 Stycznia. —

Wiadomości z Włoch dotąd jeszcze nie są zaspokajające, albowiem w przedsiębiorstwach handlowych panuje dotąd nieufność. Na giełdzie wczoraj wszystkie interesa pieniężne zaledwie były dotknięte, pieniądze były w obfitości, ale nie poszły w obieg jakkolwiek wszystkie kursa były ściśnione.

— Medyolan 17 Stycznia. —

(Dost. Austr.) Proklamacya Jego Ces. Kr. Mości brzmi w sposób następujący:

„My Ferdynand I. z łaski Boskiej Cesarz Austrii i t. d. Gdy zasmucające wypadki które niedawnymi czasy zaszyły w rozmaitych częściach Naszego Lombardzko-Weneckiego królestwa doszły do Naszej wiadomości, i ażeby tameczną ludność nie pozostawić w wątpliwości co do Naszych postanowień w tej mierze, jest Naszą wolą, ażeby teje bezzwłocznie było ogłoszonem, jak mocno My nad tym stanem wzburzenia ubolewamy, a który wzniecił fałszywą pracującą bezustannie nad obaleniem istniejącego porządku rzeczy. Mieszkańcy Naszego Lombardzko-Weneckiego królestwa mają wiedzieć, że My dobro naszych Lombardzko-Weneckich prowincyj, tak jako i wszystkich innych części Naszego Państwa zadaniem Naszego zycia uczyniliśmy; i w tém usiłowaniu nigdy nie ustaniemy. Uważamy to za świętą Naszą powinność, Nasze Lombardzko-Weneckie prowincye przeciwko wszelkiej napaści z jakkolwiekby ona pochodziła, wszelkiemi Nam od Boskiej Opatrzności w ręce złożonemi środkami zasłaniać, i silnie bronić. W tej okoliczności rachujemy na prawy sposób myślenia i wierność znacznej większości naszych ukochanych poddanych w królestwie Lombardzko-Weneckim którego pomyślność i zapewnione stosunki prawne zawsze uznane były tak w kraju jako i zagranicą. My także rachujemy na waleczność i wierną przychylność Naszego wojska, których najwyższą sławą było zawsze i będzie, okazywać się silną podporą Naszego tronu a zrazem być przedmurzem przeciw uciskom, jakie bunt i anarchia na osoby i własność spokojnych mieszkańców ściągnąćby musiała.“

Wiedeń 9 Stycznia 1848.

Ferdynand.

Wiadomości zagraniczne.

— Paryż 22 Stycznia. —

Izba deputowanych uznała za ważny wybórpa-

na Rychemond de Brus, co dotąd wielkiej ulegało wątpliwości. *Journal des Débats* utrzymuje, że książę i księżna Joinville nie do Brazylji jak mniemano, ale do Algieru się udadzą. Podróż ta ma na celu odwiedzić księcia Aumale.

Dzienniki ministerjalne to jest *Journal des Débats* i *Conservateur*, starają się w artykułach zbijających pogłoski o słabości króla, zaspokoić razem publiczność pod względem rozszerzanych wieści o zmianie ministrów, jak również o mniemanej chwili zagrażającej spokojności publicznej. Utrzymują, że w ministerjum panuje najzgodniejsza jednomyślność i że pp. Guizot i Duchatel zgadzają się we wszystkich punktach co do najważniejszych pytań, że stronnictwo konserwatystów nie lęka się bynajmniej rozdzielenia, a rząd mający się na ostrożności, nie obawia się niebezpieczeństwa dla spokojności publicznej. Wszelkie zaś inne wiadomości co do stanu zdrowia króla, dla tego są rozszerzone przez dzienniki opozycyjne, ażeby opinią publiczną oszukać, a izbę zatrwożyć w celu zmuszenia jej do ważnych koncesyji, opozycya za pomocą podobnych mamideł, spodziewa się wzbudzić nieporozumienie w stronnictwie konserwatystów, a obecny gabinet zwalić, dalej utrzymują dzienniki ministerjalne, że opozycyjni nie uda się wzniecić agitacyi której tak pragnie, że jej usiłowania zostaną bezowocne, że ministerjum nie obawia się stronnictw, albowiem te są również słabe i niedołężne dzisiaj jak były wczoraj, że ministerjum czuwa nad duchem objawiającym się w stronnictwach, i że rządowi którego ministerjum składa się z dzielnych mężów, nigdy nie braknie środków do utrzymania porządku i spokojności publicznej.

Obawiają się tu upadku kilku domów kupieckich w Montpellier.

Bank Francyi od niejakiego czasu wielką zachowuje ostrożność w dyskontowaniu wexłów nadomy handlowe w departamentach.

Żyjemy tu w czasie publicznych zgorzeń. W życiu prywatnym w dziennikach, przed krótkami sądów w izbie deputowanych i w izbie parów niczem się prawie nie zajmują, jak tylko skandalami, dowodem tego umieszczony w dziennikach naszych list satyryczny Royer Collard dziekana wydziału prawnego w Paryżu, który tenże napisał do jednego z członków prezydujących w towarzystwie przemysłowym, w którym to liście jeden z wysokich urzędników, mocno został dotknięty zarzutem przekupstwa przez pana Royer Collard. Niektórzy utrzymują że to ma być pan Herwé, radzca sądu najwyższego, o którym chodziła pogłoska, że z tego powodu z rozpaczę rzucił się przez okno, co jednak jest fałszem, gdyż wypadek ten jest tylko skutkiem mocnej febry, na którą chorował pan Hawré. Komissya izby deputowanych, która ma dać swoją opinią co do sądowego rozpoczęcia sprawy przeciwko margrabiemu la Roche Jacelin, zostaje pod prezydencją pana Croissan, a sekretarzem jest p. Latournel, obadwaj ci deputowani oświadczyli się przeciw zezwoleniu na rozpoczęcie powyższej sprawy sądowej. Pomimo ciekawości która ściągnęła wielką część publiczności na dzisiejsze posiedzenie izby deputowanych, jednakże o drugiej godzinie tak mało znajdowało się deputowanych w izbie, że obra-

dy nie mogły się rozpocząć. Wielu członków izby parów, udało się do izby deputowanych. Między temi uważano także brabiego Mollet, który zaraz po swoim wejściu, rozpoczął żywą rozmowę z wieloma deputowanymi, którym jak się zdawało, czytał jakoweś wyjaśnienia. Gdy rozpoczęto posiedzenie, odczytano najprzód protokół. Występowała trybunę pp. Richemond de Brus, Sauzet, Garnier Pages i inni w przedmiotach mniejszej wagi, a p. Odillon Barrot odczytał swoją interpellacyą o sprzedażności urzędów. Przy odejściu poczty posiedzenie jeszcze trwało.

Komissya budżetu dziś się zebrała, mając na czele prezydentem p. Bignon, a sekretarzem jest p. Calmon (syn.)

— Londyn 21 Stycznia. —

W ministerstwie spraw zagranicznych odbyła się kilkogodzinna wielka rada gabinetowa.

Dzienniki angielskie zbijają wszelkie zarzuty izby parów we Francyi, przeciw polityce Anglii w sprawie Szwajcaryi. Dziennik *Times*, który zawsze był przeciwnikiem lorda Palmerston, dziś wraz z innymi bierze jego obronę. Jest skutkiem zbyt dużej energii i gwałtownych namiętności o które obwiniają lorda Palmerston, że każdej najpotworniejszej wieści o nim, publiczność w kraju zaraz daje wiarę. Sami wyznajemy, że duch jego polityki nie odpowiada naszym żądaniom, ale antypodobna przypuścić, żeby angielski minister dla zaspokojenia swojej fantazyi, miał ukuć plan zapalenia pożaru wojny w całej Europie — taki bowiem godzienby był wzgardy i przekłętwa całego świata. P. Montalembert niepodobna ażeby przypuszczał, że gabinet angielski, na którego czele stoją mężowie tacy jak J. Russel i lord Lansdowne, wysłali do Szwajcaryi dyplomatę konserwatystę jakim jest L. Hr. Canning a to w tak złym i niedorzecznym zamiarze.

Rząd angielski na ówczas nadał zaproponowanemu pośrednictwu taki kształt, jaki według jego widoków zdawał się najstosowniejszym nie narażając na niebezpieczeństwo niepodległości Szwajcaryi i pokoju Europy; a szczęściem środki takowe zostały przyjęte przez inne mocarstwa. Gdy ten plan w skutek zakochanej wojny upadł, udał się p. Hr. Canning do Bern w tym wyraźnym celu ażeby zwrócić uwagę sejmu na świętość i nietykalność praw kantonalnych i ważność umiarkowanych środków. Niemożemy przeto pojąć jakim sposobem możnaby obwiniać rząd angielski iżby był obojętnym na prawa któregośkolwiek z kantonów Szwajcaryi albo żeby obojętnie patrzył na nadużycia nad któremi ubolewany. Podczas gdy Lord Palmerston usiłował interwencyą za którą już dziś nikt nie przemawia sam jeden naówczas był w Europie który podawał pośrednictwo praktyczne. Nie możemy znaleźć różnicy pomiędzy notą którą podały wspólnie, Austria Francya i Prussy a między temi które Lord Palmerston rozwinął w depeszy wydanej pod d. 9 Czerwca 1832 a które zasady ile wiemy i dziś nim kierują — a wiadomo że owa Depesza przytoczona była jako obszernie rozwinięcie zasad politycznych p.p. Guizot i Broglie. Z tych przeto powodów mamy prawo utrzymywać, że skargi p. Montalembert przeciwko polityce Anglii są niesłuszne i płonne.

— Rzym 8 Stycznia. —

Teraz, gdy zręczono się wielu przesądów, gdy już tyle pogłosek fałszywych ustało, łatwiej jest przejrzeć liczne pobudki, wzburzenia umysłów jakiego byliśmy świadkami. Ludowi to było najważniejszym powodem nieukontentowania, że między nim a papieżem nie było zaufania. Wszelkie dotkliwe środki, jakich użyto pod tym jedynie względem, były przykre. Przeciwno powyższym środkom nie czyniono żadnej demonstracji—i ulegano im chętnie. Jednakże żądano usunięcia wszelkich nieporozumień. Lud żądał jako zadosyćuczynienia, żeby zdjąć zeń niesłusznie rzucone podejrzenie. Los przyjazny zdarzył, że w tak ważnej chwili senatnowego składu swoje urzędowanie rozpoczął. Xiążę Corsini nie byłby inaczej zdołał wejść do mocno osadzonego pałacu kuryi. Wiadomość jaką przyniósł od papieża, która zawierała zaprzeczenie wszelkich rozkazów wyszłych pod Jego imieniem na chwilę tylko zdołało uspokoić lud, który papieża namiętnie kocha. Nazajutrz na nowo udano się do xcia Corsini, który zajęty był sprawami nowo objętego urzędowania—zwłoka nie miała miejsca. Wystano xięcia Borghese i xięcia Doria do kwirynału jako konserwatorów. Gdy ci powrócili z zatwierdzeniem poselstwa zgody, powszechna nastąpiła radość, która do najwyższego doszła stopnia gdy się papież ukazał publicznie. Naoczni świadkowie utrzymują, że nic podobnego jeszcze nie widziano ani słyszano, tak wielkie było uniesienie radości, gdy papież rozrzewniony z balkonu lud błogosławił. Papież dał już odpowiedź zaspakajającą na podaną przez lud prośbę o zmianę osób urzędujących w policji. Assessor Dandini podał się do dymissyi a jego miejsce zajął niejaki Perfetti, który podczas królestwa włoskiego był urzędnikiem policji. Podpułkownik Cavanna również opuścić musiał swój urząd, a na jego miejsce mianowano podpułkownika Kalderari.

JENA i AUERSTAEDT.

Z historii Konsulatu i Cesarstwa.

(przez Thiersa).

(Ciąg dalszy.)

Jenerał Blücher, w Waren, nad jeziorem Meritz, objął dowództwo obu korpusów pruskich. Schronić się do Pruss Wschodnich przez Odrę stało się niepodobniństwem, albowiem cały bieg tej rzeki strzeżonym był przez wojska francuzkie. Przystęp do brzegów morza i Stralzundu także już zajmowała jazda Murata. Nie pozostawało nic więcej jak tylko wstecz cofać się i wracać nad Elbę. Jenerał Blücher powziął ten zamiar, spodziewając się że potrafi dojsć do Magdeburga z jego załogą utworzyć dość silny korpus wojska, i oparłszy się na tej wielkiej warowni, wytrzymać zaszczytnie napady Francuzów. Ruszył więc ku Elbie, chcąc spróbować przeprawy w okolicach Leuenbergu.

Niedługo trwało złudzenie jego. Wnet bowiem nieprzyjacielskie patrole przekonały go że jest ze wszystkich stron otoczonym, że na prawo Murat zajął już brzegi morza, że na lewo marszałkowie

Bernadotte i Soult zamknęli mu drogę do Magdeburga. Nie wiedząc tedy co począć, szedł kilka dni prosto przed siebie, to jest ku niższej Elbie, jakby jaki korpus francuzki powracający do Francyi, przez Meklemburg i Hanower. Co chwila tracił siły, gdyż żołnierze jego albo uciekali w lasy, albo dobrowolnie poddawali się Francuzom, nie chcąc dłużej znosić trudów niesłychanych. Tracił ich także dosyć w utarczках tylnój straży, które z powodu trudnego położenia i natury gruntu, nie koniecznie obracały się w zupełną klęskę, ale kończyły się zawsze opuszczeniem pola bitwy, i stratą mnóstwa ludzi w zabitych lub jeńcach.

Szedł tak od 30 października do 5 listopada. Nie wiedząc już gdzie skierować swoje kroki, chwycił się gwałtownego środka, który wszakże potrzeba może usprawiedliwić. Na drodze jego leżało miasto Lubeka, ostatnie z miast wolnych rzeszy niemieckiej. Neutralne z prawa, obecnie pozostać musiało wszelkim nieprzyjacieli podszeptom i czynom. Jenerał Blücher postanowił rzucić się w nie przemocą, zabrać ogromne zasoby tamtejsze, tak w żywności jak w pieniądzech, a gdyby bronić się tam nie mógł, zagrabić wszystkie okręty kupieckie w porcie będące, wsadzić na nie swoje wojsko i popłynąć do Pruss Wschodnich.

W skutek tego, 6 listop. wszedł gwałtem do Lubeki, pomimo protestacyi magistratu. Wały miejskie nierozważnie na przechadzkę publiczną przeobrażone, straciły pierwiastkową i główną siłę. Zresztą nie było w mieście żadnej załogi, snadno więc było jenerałowi Blücher wejść do niego. Pomieścił żołnierzy swoich u mieszkańców, gdzie sobie brali co im potrzebnem było, a prócz tego wymagał od magistratu znacznej kontrybucyi. Lubeka, jak wiadomo, leży na granicy duńskiej. Korpus wojska duńskiego strzegł tej granicy. Jenerał Blücher kazał oświadczyć duńskiemu jenerałowi, że jeżeli przepuści przez nią Francuzów, to i on ją pogwałci, szukając schronienia w Holsztyńskiem. Gdy jenerał duński odpowiedział, że raczej zabić się da z całym korpusem niżeli dopuści i ściępi pogwałcenie swojego terytorjum, jenerał Blücher zamknął się w Lubece, pewny że go francuzi nie otoczą, jeżeli neutralność Danii ściśle zachowaną będzie. Ale kiedy kosztował trochę spokojności w Lubece, zastłonięty resztkami fortyfikacyi i wetował sobie w obfitości wielkiego handlowego grodu, ciężkie trudy i niewygodny sromotnego odwrotu, ukazał się Francuzi. Dla nich nie istniała już neutralność i mieli prawo ścigać tam Prussaków. Przybywszy 7, tego samego dnia uderzyli na szanice zasłaniające bramy Burg-Thor i Mühlen-Thor. Korpus marszałka Bernadotte zdobył jedną, korpus Soult drugą, wdzierając się pod gradem kartaczy, z niesłychaną zuchwałością na wały, które chociaż osłabione, przedstawiały jeszcze trudne do przezwyciężenia zapory. Zacięta walka wrzeć zaczęła na ulicach. Nieszczęśliwi mieszkańcy Lubeki bogaty gród swój ujrzeli zmienionym w pole mordu. Prussacy zrębani, zmożeni, musieli uciekać, zostawiając przeszło tysiąc zabitych na ulicach, około 6 tysięcy niewolnika i całą artyleryę. Jenerał Blücher wyszedł z Lubeki i zajął pozycyę między na wpół zalanem terytorjum w okolicach Lubeki a granicą

duńską. — Zatrzymał się tam, nie mając ani żywności ani amunicji. Teraz nie było już rady i poddać się należało, a tyle ganiwszy od roku generała Mack, xięcia Hohenlohe od tygodnia, pójść za ich przykładem. Generał Blücher kapitulował więc 7 listopada, z całym korpusem swoim, na takich samych warunkach, co xiążę Hohenlohe. Chciał jeszcze kilka słów dodać do kapitulacji. Murat zezwolił na to, nieszczerście jego uwzględniając. W dodatku owym wyrażono że się poddaje dla braku amunicji. Kapitulacja ta oddała Francuzom 14 tysięcy niewolników, co wraz z zabraniami w Lubec czyniło ogółem 20. tysięcy

Od dnia tego nie było już ani jednego pruskiego korpusu od Renu do Odry. Z siedmdziesięciu tysięcy Prussaków, którzy usiłowali dostać się za Odrę, wszystkich rozproszono, zabito lub w niewolę zabrano. Kiedy to się działo w Meklemburgu, ważna forteca Kiestrzyń nad Odrą, poddała się kilku kompaniom piechoty dowodzonym przez generała Petit. Cztery tysiące jeńców, znaczne magazyny, druga najmocniejsza pozycya nad niższą Odrą, były zyskiem z tej nowej kapitulacji. Tak więc Francuzi zajmowali nad Odrą warownie Szczecin i Kiestrzyń. Marszałek Lannes usadowił się w Szczecinie, marszałek Davout w Kiestrzynie.

Laury z pod Jeny do szczytu doprowadziły Napoleona ufność w siebie i jego żądze. Wszystko uważał dla siebie możebnym, i pożądał wszystkiego, po

tak zupełnym i tak szybkim zburzeniu potęgi wojskowej najwyższej cenionej w Europie. Nieprzyjacielem, dla ukrócenia dawniejszych jego tryumfów, ciągle mu powtarzali że armia pruska jedynie groźna jest dla niego, że ją tylko trudno mu będzie zwyciężyć: chwycił ich więc za słowa, a zwyciężywszy ją, co więcej, zniszczywszy do szczytu w ciągu miesiąca, nie widział już żadnej granicy swojej władzy i potędze, i woli swój nie kładł już żadnej tamy. Europa wydawała mu się polem bez pana, na którym budować i stawiać może co zechce, co uważać będzie wielkim mądrym, użytecznym lub świetnym. Austria, rozbrojona jedynym zamachem pod Ulmem, drżała wycieńczona, upadła na duchu niezdolna już się ożyć. Sprzymierzeńcy jej, chociaż mężni, odparci zostali natarczywie z pod Muniach aż za Ołomuniec — a lubo się zatrzymali chwilę pod Hollabrunn i Austerlitz, to tylko ponieśli nową klęskę.

(d c. n.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA

Od dnia 30 do dnia 31 Stycznia.

Zielonka Karol, Kasprzykiewicz Jan, Piersche Henryk, Zubrzycki Julian ob., Jaworski Andrzej, z Galicji; — Przemyski Antoni ob., Kubecki Konstanty, Grochulski Józef, z Polski.

Wyjechali z Krakowa.

Zielonka Karol, do Galicji; — Wodzicki Władysław hr., do Polski.

Doniesienie Urzędowe.

Arcybractwo Miłosierdzia i Banku Pobożnego.

W wykonaniu dobroczynnych zamiarów JWuiej Zofii z Hr. Branickich Hrabiny Potockiej wdowy po zgasłym nieodżałowanej panięci Arthurze Hr. Potockim pozostałej i JW Adama Hr. Potockiego Jój Syna, którzy idąc w pomoc ubogiej klasie mieszkańców Miasta Krakowa, prócz zasiłków pieniężnych corocznie ofiarowanych, aktem dnia 2 Listopada 1840 r. summe 20.000 złotych polskich na Dobrach ziemskich Hrabstwo Tenczyńskie zwanych hipotecznie zabezpieczyli i pod zarząd Arcybractwa Miłosierdzia i Banku pobożnego oddali, z przeznaczeniem sześci procenta na ułatwienie ubogiej czeladzi rzemieślniczej tu urodzonej do zostawania majstrami; Arcybractwo posiadając obecnie uskładany z tego źródła fundusz 1200 złotych polskich dla dwóch czeladników

mających zostać majstrami przeznaczony, wzywa interessowanych, aby z podaniami swemi o otrzymanie tego zasiłku zgłosili się do WJKs. Młecija Wojcikowskiego kapelana kaplicy zamkowej Imienia Potockich, mieszkającego przy ulicy Szewskiej pod L. 330 i złożyli na jego ręce dowody, że są urodzeni w Krakowie z mieszkańców tutejszokrajowych, że są czeladnikami, że odbyli wędrowkę, że do zostania majstrami nie mają żadnych przeszkód i że się moralnie sprawowali.

Termin do podań oznaczony jest do dnia 20 Lutego 1848 roku.

Kraków dnia 7 Stycznia 1848 r.

Starszy Arcybractwa

Bartynowski.

Strzelbicki Sekr.

(2r.)

Doniesienie prywatne.

Podpisany na zasadzie Reskryptu JWgo C. K. Kommissarza Nadwornego z dnia 31 Grudnia 1847 r. Nro 5039. czynności Inżyniera, Budowniczego i Majstra murarskiego z dniem dzisiejszym rozpoczynając, — o tém prześwieta Publiczność ma zaszczyt

zawiadomić z nadmienieniem, iż mieszka przy Ulicy Sgo Jana pod L. 482.

Kraków dnia 1 Lutego 1848 r.

(1r.)

F. Pierret, Budowniczy.

Jutro z powodu uroczystego święta Gazeta Krakowska nie wyjdzie.